

#31 Film Fun

DERDE JAARGANG

DAVID WARNER

Spoorbio

Mae Busch

Columns: Meng, De la Parra

Film Fun

Film Fun is een tijdschrift van
Thys Ockersen
dat maandelijksverschijnt
en geleverd wordt aan een
select gezelschap
geïnteresseerden.

**Dit is nummer 31
3e jaargang juli 2016**

©2016: Thys Ockersen Films/Film Fun

Tekst en foto's:
Thys Ockersen/Still-photo

Gastredacteuren:
Jan Meng, Thomas Leeftang,
Pim de la Parra, Bram Reijnhoudt
Vormgeving: Hille Tymstra

Thys Ockersen Films
Wilhelminaweg 54
2042NR ZANDVOORT
Tel: 0611599953
thysockersenfilms.com
info@thysockersenfilms.com

De Film Fun-uitgaven kunnen [hier](#)
worden gedownload.

INHOUD [David Warner](#) | [Meng](#) | [Mae Busch](#) | [Pim](#) | [Spoorbio](#) | [Nieuws](#) | [IM](#)

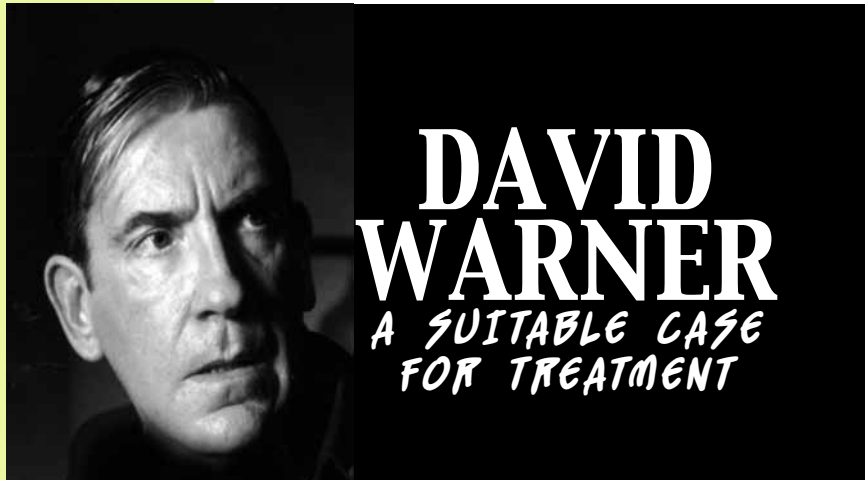
David Warner doet een aap na in Morgan, a Suitable Case for Treatment

Begin jaren zestig kwam een nieuwe Britse filmbeweging op gang die geïnspireerd was door de Franse 'Nouvelle Vague', maar die geen literaire inspiratie, maar meer een toneelachtergrond had. Lindsay Anderson, Tony Richardson en Karel Reisz brachten toneelstukken van Robert Shaw, John Osborne en Harold Pinter en daarna werden ze verfilmd. Men noemde het de 'New Wave' met zogenaamde 'kitchen sink dramas' en er kwam een nieuwe generatie acteurs en actrices. Tot die acteurs behoorden Alan Bates,

Albert Finney, Peter O'Toole, Colin Blakely, David Warner, Malcolm McDowell, Terence Stamp, Robert Shaw en Tom Courtenay. De frisse wind die door de Britse cinema ging maakten van de jonge acteurs sterren. Albert Finney vestigde zijn reputatie met *Saturday Night and Sunday Morning* van Karel Reisz en hij werd daarna razend populair met de schelmenfilm *Tom Jones*.

Omdat hij niet maandenlang in een woestijn op een kameel wilde huppelen ging de rol van Lawrence in *Lawrence of Arabia* naar Peter O'Toole. Alan Bates viel op met *A Kind of Loving* van John Schlesinger en daarna met *Far From the Madding Crowd*, *The Caretaker* en *Nothing but the Best*. Tom Courtenay had *The Loneliness of the Long Distance Runner* en *Billy Liar*. Terence Stamp zat in *Billy Budd* en *Poor Cow*. In de commerciële filmsector doken nieuwkomers Sean Connery en Michael Caine op, die meer dan een halve eeuw de topacteurs in Engeland (en daar buiten) zouden zijn.

En dan was er David Warner, die lange jongeman met dat grote trieste hoofd. Twee jaar Hamlet op toneel maakten hem bekend, maar hij was duidelijk niet materiaal voor charmante, leidende mannenrollen. Hij kreeg uiteindelijk een kleine rol van pokdalige Blifil die het niet op had met Tom Jones (Finney) in *Tom Jones* in 1963. Maar drie jaar later kreeg hij toch een kans met een hoofdrol in *Morgan: A Suitable Case for Treatment* waarin hij de helft van de film als een tamelijk gestoorde jongeman in een apenpak rondliep. Dat pak was nodig om zijn weggelopen vrouw (Vanessa Redgrave) terug te winnen. David Warner hoorde er in ieder geval bij, maar niet in de rollen die hij graag had willen spelen.

door
Thys Ockersen

Hij had geen leuke jeugd in Manchester. Hij werd geboren bij ouders die niet getrouwd waren in 1941, wat nogal een zonde was. Hij liep acht scholen door zonder een examen te halen en hij verhuisde steeds van zijn vader naar zijn moeder en terug, omdat ze uit elkaar waren. Net als veel van zijn tijdgenoten kwam hij op de 'Royal Academy of Dramatic Arts' (RADA) terecht, de beste Londense toneelopleiding. Zijn beste werk vond op het Londense toneel plaats en op tv. Hij zat in een groot aantal Shakespeare stukken zoals *A Midsummer Night's Dream*, *The Tempest*, *Much Ado About Nothing* en de hoofdrollen in *Henry IV* en *Hamlet*. Op Broadway zat hij zelfs in Shaws *Major Barbara*.

Al dat toneelwerk was een bevestiging dat David Warner een groot talent was, maar in de filmwereld was hij toch wel die rare figuur, geschikt om zwakke, gestoorde of gemene personages te vertolken. Sidney Lumet castte hem in Anton Chechovs *The Seagull* als Konstantin Treplev. In het Engels noemt men dat 'off-the-wall' karakters. Hij zat daarna als

Vanessa Redgrave en David Warner in *Morgan: A Suitable Case for Treatment* (1966)

Graaf in *The Fixer*, al weer een Russisch verhaal. Het hielp natuurlijk wel dat zijn vader van Russisch-joodse afkomst was.

Western regisseur Sam Peckinpah zag ook de komische kant van David Warner en gaf hem de rol van oversekste dominee in *The Ballad of Cable Hogue* in 1970. Hij rende al een kip zonder kop achter de vrouwen aan en kreeg het aan de stok met een van de echtgenoten.

Drie jaren later maakte Peckinpah in *Engelands Strawdogs* waarin Dustin Hoffman en Susan George zich op het platteland moeten

verdedigen tegen de gewelddadige lokale bevolking. De vlam slaat helemaal in de pan als David Warner als zwakbegaafde per ongeluk een meisje dood. Het was een betrekkelijke kleine rol waarvoor Warner geen credit kreeg. Het was dus langzamerhand wel duidelijk dat David Warner in de markt was voor die aparte rollen. Ook in 1974 toen hij *The Old Curiosity Shop* maakte, een Dickens boek getransformeerd tot musical, was hij weer een minder sympathieke figuur, hoewel Anthony Newley als een gebochelde die een grootvader en zijn kleindochter terroriseert, de echte schurk was.

OP DE SET VAN *THE OLD CURIOSITY SHOP*

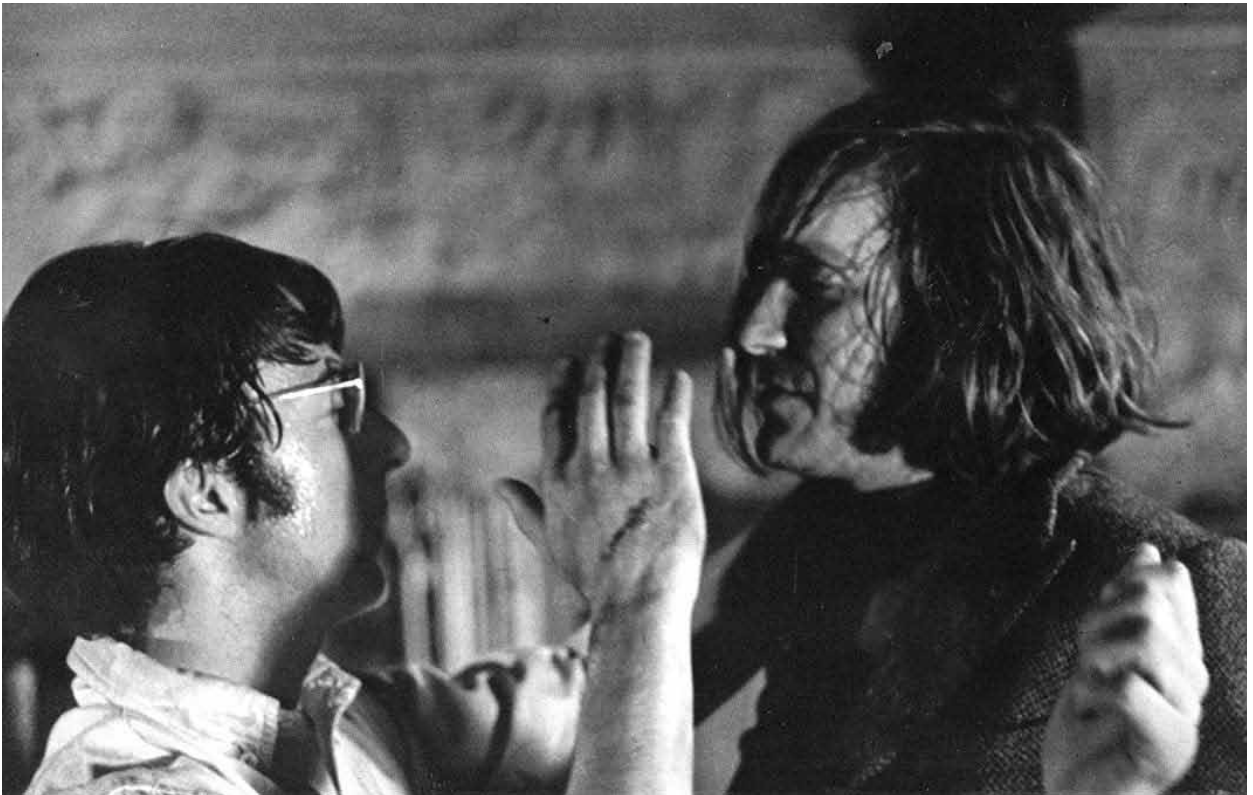
De Pinewood Studio's in Buckinghamshire— een uur van Londen vandaan. Bakermat van de Rank Films die ik graag in mijn jeugd zag. Ik ben er al een paar keer geweest en de Joseph Arthur Rank-films bestaan niet meer. Wel worden er o.a. de Bond-films en *Carry On*-films opgenomen.

Nu ben ik er in de zomer van 1974 om David Warner te ontmoeten die in *The Old Curiosity Shop* speelt, een film die ook wel *Mr Quilp* wordt genoemd vanwege de Quasimodo-achtige figuur die een grootvader en zijn kleindochter het leven zuur maakt. Dit alles op muziek en met liedjes, want sinds *Oliver* zo'n

groot succes is en *Scrooge* met Albert Finney het ook niet slecht deed, lijkt *Quilp* een zeker succes. Maar dan heb je hoofdrolspeler Anthony Newley (ooit de 'Artful Dodger' in 1948 in *Oliver Twist* van David Lean). Newley was eerst een 'gewoon' acteur en daarna musicalster. Hij schreef met Leslie Bricusse de musical *Stop the world I want to get off*, die een succes op Broadway was. Maar de verfilming— zonder Newley in de hoofdrol—was een flop in 1966. Een jaar later kreeg hij een hoofdrol naast Rex Harrison in de musical verfilming van *Dr. Doolittle*. Newley deed hij zijn uiterste best met zijn vreselijke cockney accent

David Hemmings, Jill Bennett, Anthony Newley, David Warner in *The Old Curiosity Shop* (1974)

*Boven: David Warner vs Jason Robards in The Ballad of Cable Hogue (1970) ... twee verschillende acteerstijlen...
Onder: Dustin Hoffman probeert de gekke David Warner in toom te houden in Straw Dogs (1971).*

om Rex Harrison te overtroeven, met weinig resultaat. De film was een dure en kolossale mislukking, maar toch mocht Anthony Newley zelf een autobiografische film met liedjes regisseren met de onmogelijke titel *Can Hieronymus Merkin ever forget Mercy Humpe and find true happiness?* Het ging voornamelijk over Merkin (Newley), die van de ene vrouw naar de ander rent, maar zijn grote liefde Mercy niet kan vergeten. Een enorme egotrip van Newley die niemand apprecieerde— vooral echtgenote Joan Collins niet, die in de film speelde en van hem afging. Het was met *Mr. Quilp* de laatste keer dat Newley zijn songs op film kon vertolken. Dus Anthony Newley was de ster van *Mr Quilp* en was 'not amused' dat ik geen belangstelling voor hem had. Dat bleek al heel gauw toen ik kennis maakte met de wat verlegen David Warner die zich meteen excuseerde omdat hij nog een scène moest opnemen.

De scène wordt gespeeld en opgenomen. Een dienstertje (Sarah Webb) krijgt een klap om haar oren van Sally Brass (Jill Bennett) terwijl Samson Brass (David Warner) en Richard Wiveller (David Hemmings) vol verwachting kijken naar Quilp (Newley) die het lied 'When a fellow needs a friend' gaat aanheffen. Maar zover komt het niet, want regisseur Michel Tucker last een pauze in en ik kan met David Warner gaan praten in een hoekje van de studio. Ik voel de venijnige, jaloerse blikken van Anthony Newley en Jill Bennett in mijn rug prikken, maar daar heb ik geen boodschap aan.

David Warner bekent dat dit zijn eerste musical is en dat hij het een ervaring vindt om

voor het eerst te zingen en te dansen. Ook al zal in de film zijn eigen zangstem niet worden gebruikt.

“Normaal word ik altijd voor karakterrollen gevraagd, maar ik geloof dat het de wens van iedere Engelse acteur is om gewoon recht-toe-recht-aan rollen te spelen in avonturenfilms. Ik wil ook wel eens af van de rollen van excen-trieken die ik altijd krijg. Soms is het erg plezierig om gekken te spelen, zoals in *Morgan: A Suitable Case for Treatment* of in *Strawdogs*, maar een van mijn beste ervaringen was *The Ballad of Cable Hogue* van Peckinpah, want dat was een western. Erg fijn om te doen.”

Vers in zijn geheugen liggen zijn rollen in *The Seagull* naar het stuk van Anton Tsjechow en *The Doll's House* van Ibsen. Onder regie van Joseph Losey, waarin hij de echtgenoot van Jane Fonda speelde.

“Ach,” zegt David Warner bescheiden, “Ik geloof dat die rol van jonge dichter in *The Seagull* voor elke acteur een goede rol is en over *The Doll's House* wil ik liever niet praten. Ik was zo in de war bij die film, de sfeer was zo slecht. Ik had zelf geen persoonlijke moeilijkheden, maar ik vind voor mezelf dat ik plezier moet hebben in m'n werk. Dat is de grootste bonus die kan je kan krijgen.”

David Warner wil dit Fonda niet aanrekenen, maar die vervelende sfeer werd voornamelijk veroorzaakt door Jane Fonda, die van de film een echte feministische aangelegenheid maakte, waarbij alleen medespeelster Delphine Seyrige in goede aarde bij haar viel. Overigens werd die film afgedaan als een emotionele affaire.

Ik vraag hem: “Het is toch een groot verschil tussen het spelen van een toneelrol of acteren

Boven: David Warner en Vanessa Redgrave in The Seagull (1968)

Onder: met Donald Pleasence op de achtergrond als Duitse officieren in Hanna's War (1988)

bij Sam Peckinpah.”

“Sam houdt van improvisaties, maar ik ben gewend aan directe regieaanwijzingen. Ik ben niet zo goed in improvisaties en ik zei tegen Sam dat hij moest zeggen wanneer de opname klaar was. Als ik klaar ben krijg je niets meer uit me, dan kijk ik wat rond. Jason Robards, mijn tegenspeler in *The Ballad of Cable Hogue*, kan eeuwig doorgaan. Ik ben nou eenmaal een acteur die zich graag laat vertellen wat hij moet doen. Dat komt door mijn theater ervaring, want daar is er tijd om aan een rol te werken en om er over te discussiëren.”

David Warner heeft het grote toneel voorlopig verlaten al is hij nu nog wel verbonden

aan de Royal Shakespeare Company. De laatste tijd koos hij voor de alternatieve theaters.

“De druk van het toneel is me te groot geworden. Ik heb veel klassiek toneel gedaan. Nu wil ik tot rust komen, Ik ga ook niet veel naar toneel toe; ik ben meestal te moe als ik een dag gefilmd heb. Ik ben als filmacteur nooit helemaal tevreden met wat ik doe, maar ik ga er wel mee door.”

“Ik ben nu twee en dertig en ik vierde mijn een en twintigste verjaardag bij mijn eerste film *Tom Jones*, dus ik zit al meer dan elf jaar in het filmvak. Ik hoop alleen maar dat ik wat meer gewone mensen kan spelen dan dat ik tot nu toe heb gedaan.”

DE VERDERE CARRIÈRE VAN DAVID WARNER

Veertig jaar later valt te constateren dat David Warner een hele interessante acteer carrière heeft gehad; met toch weer klassiek toneel, veel tv en film rollen. En natuurlijk maar weinig “gewone rollen”, maar wat maakt het uit. Het meest recente was in een paar afleveringen de dementerende vader van Wallender die vertolkt werd door Kenneth Brannagh. Dat is een hoogstandje in acteren tussen twee grote acteurs. Maar er zijn natuurlijk ook de onsympathieke karakters op zijn weg gekomen. Dat was onvermijdelijk. Jack the Ripper in de sf film *Time after Time*, waarin hij achtervolgd wordt door HG Wells (Malcolm McDowell) en via de tijdmachine in het San Francisco van het heden terecht komt. Een piratenhoofdman in *The Island* die het Michael Caine lastig maakt. De duivel in *Time bandits*.

Dillinger, de tegenstander van Jeff Bridges in *TRON*, het monster in de tvfilm *Frankenstein*; SSer Reynhard Heydrich in zowel de tv serie *Holocaust* en de tv-film *Hitler's SS: Portrait in Evil*. Weer een Nazi in *Hannah's War*. En dan is er in 1997 de superproductie *Titanic* waarin David (56 jaren oud) de secretaris/bodyguard (?) van Billy Zane is, de rijke man die zijn geliefde Kate Winslet kwijt raakt aan Leonardo di Caprio. Aan David Warner de ondankbare taak om achter DiCaprio aan te gaan, terwijl honderden mensen verdrinken, om er voor te zorgen dat Winslets geliefde niet levend van het schip afkomt. David Warner moet gedacht hebben “Is het werkelijk noodzakelijk op mijn leeftijd met mijn Shakespeare achtergrond om zo'n onbenullige rol te vertolken? Nou ja het geld is goed.” Blijft over een scala van kwaliteitsfilms met vreemde en minder vreemde rollen. Een vader in *A Company of Wolves*; de zielige Bob Cratchit in een

David Warner in ITV-serie *Lewis*, aflevering *What Lies Entangled* (2015)

tv-versie van *The Christmas Carol*; Admiraal Fleming in *The Secret life of Ian Fleming*; diverse officieren in de *Star Trek*-films; Don Armado in *Love's Labour's Lost* en series waarin hij verschijnt zoals *Twin Peaks*, *Wild Palms*, *The Larry Sanders Show*, *Prins Valiant*, *Marco Polo* etc. Zonder werk is hij nooit, maar of het kwaliteit heeft is een tweede.

Ik ontmoet in 1992 op het Chicago Film Festival een actrice, Lorraine Evanoff, die met hem net *Loeil qui ment* in Frankrijk heeft gemaakt en ze vertelt dat ze David en zijn vrouw vaak opzoekt in LA. Ze laat zich ontvallen dat hij geen gelukkig man is. Nou zijn er niet veel gelukkige mensen in Hollywood, maar ik stel me voor dat hij met weemoed terug denkt aan zijn begintijd, toen hij in interessante Britse films zat.

TERUG IN ENGELAND

Op zijn vijf-en-zeventigste is hij terug in Engeland. Behalve de *Wallender*-serie zit hij ook in *Ripper Street* als een Rabbijn en heeft hij meegespeeld in bekende series als *Lewis*, *The Secret of Crickley Hall*, *Midsomer Murders*, *Mad dogs* en *Dr. Who*.

Laten we hopen dat hij op zijn hoge leeftijd met alle égards wordt ontvangen, zoals hij als goed acteur in eigen land verdiend. Misschien dat hij nu eindelijk gelukkig is.

—Thys Ockersen

UITSPRAKEN VAN DAVID WARNER

Mijn jeugd was nogal chaotisch, maar dat was niemands fout. Het was gewoon zo.

Amerikanen die gereisd hebben en Engelse vrienden hebben, weten dat we niet allemaal slechteriken zijn. Maar omdat we zo goed slecht in speelfilms kunnen zijn, heeft dat een sluipend effect gehad op veel van hun landgenoten.

Ik geloof niet dat ik gelukkig kan zijn als acteur met een regisseur die een tiran op de set is.

Er waren jonge acteurs op RADA met wie ik trainde die altijd de grote rollen kregen en ik was de speerdrager. Opeens draaide dat om en ik begreep dat niet, en zij ook niet.

Als mensen kwaliteit voorgeschoteld krijgen dan kijken ze er ook naar.

Het leven is onredelijk, daarom hebben we dromen.

Er was geen enkel goed karakter die Brits was in *Titanic* en dat is typisch.

Je hebt het niet in de hand. Je stapt in een film en je doet je best. En dit is wat Albert Finney zegt: Een grote hit, daar hoop je op.

Time Bandits is een van Terry Gilliams' briljante visuele feesten van wat je naar de film kan brengen waar je alleen van droomt. Als je het over een visie hebt dan is hij de enige persoon die zijn gekke dromen op film kan zetten. Hij is een echte goochelaar; een bijzonder wezen.

Ik zag *The Omen* nooit als een griezel film. Wat ik zo goed aan die film vond was dat er geen bloed in zat. Het is geen griezelfestijn. Vreemde dingen gebeuren, maar het heeft sfeer, muziek en alles. Zo in zijn soort is het een behoorlijke, superieure film. En je zegt natuurlijk niet nee als je met Gregory Peck kan werken. Hij was trouwens fantastisch.

Tim Roth en David Warner in *Planet of the Apes*

David Warner wil afrekenen met Leonardo di Caprio in *Titanic*

Warner als de duivel in *Time Bandits*

David Warner met Gregory Peck in *The Omen*

JAN MENG

EEN DASSPELD VOOR OL' BLUE EYES

Voor mijn radioprogramma bekijk ik een promotievideoband met korte fragmenten die *Voor de Leeuwen* heet, met Willibrord Frequin. Inmiddels is deze uitzending al op televisie geweest. Diverse beroepen worden door Frequin onder de loep genomen, een daarvan is edelsmid.

Ons Willibrord heeft een dasspeld met zijn eigen handen gesmeed. Maar hij houdt die niet zelf, nee, het is voor de man die hij bewondert: Frank Sinatra.

Tijdens een optreden van Sinatra in België of Nederland geeft Frequin het juweel aan 'The Voice'. Frequin staat te schutteren in amechtige adoratie. Twee schelmen in smoking die elkaar herkennen, denk ik.

Frank ontvangt de dasspeld uit handen van Willibrord en roept uit: "Is this for me?"

Frequin knikt blij en fluistert: "It's for you."

Als Sinatra het object bekijkt zegt hij: "It's the most beautiful thing I have ever seen."

Willibrord buigt wat voorover en zegt weer: "It's for you. I made it myself."

Twee heren en een dasspeld. Two men you'd love to hate. Willibrord kijkt trots. Sinatra een beetje verbaasd. Het lijkt op een huwelijksaanzoek van Prins Carnaval

aan Lucky Luciano. Volgens mij draagt Frank ook nooit een dasspeld! Hij is altijd een no-dasspeld-man geweest! Misschien wilde Ava Gardner (zijn grootste liefde) ooit wel dat hij een dasspeld droeg. Ik denk aan de periode dat hij net van haar was gescheiden en alleen maar prachtige ballads opnam zoals 'My one and only love' en 'There will never be another you'. Kijkend naar Willibrord en Frank zing ik zachtjes: "The night is bitter, the stars have lost their glitter. The wind gets colder and suddenly you're older. And all because of a gal that got away!" Het zijn teksten waarmee generaties

Willibrord Frequin biedt Frank Sinatra een dasspeld aan.

van mannen in cafés, drinkend en denkend over hun eigen gebroken romances, zich hebben geïdentificeerd. Gezongen door deze machoman zonder dasspeld, die op zijn knieën was gebracht door een 'Lost Love', Ava Gardner.

De sentimentele romanticus die ik soms ben van me afschuddend kijk ik weer naar het scherm. De dasspeld ligt in de handen van Sinatra, zijn mond zakt wat open. Willibrord zegt: "I made it myself, it's a thing to hold your tie! A tieholder, can't you see?" Frank kijkt even goed naar het dingetje in zijn hand en een begrijpende glimlach trekt over zijn gezicht. Hij kijkt voor het eerst Willibrord even aan en zegt: "You made it yourself? Wonderful. It's beautiful! Thank you!" en loopt weg, Willibrord gelukkig met een leeg doosje achterlatend.

Als ik de tv heb uitgezet loop ik naar mijn boekenkast en pak Kitty Kelly's biografie over Sinatra uit de kast, *His way*, en lees wat een vriend zei over zijn scheiding van Ava

Ava Gardner en Frank Sinatra

Gardner. "When he sang 'I'm a fool to want you' he made each word seem like a cry of anguish for being so ensnared by Ava." Met hem meevoelend val ik in slaap. Ik droom over Willibrord die een fabriek in dasspelden is begonnen.

De volgende dag loop ik naar de boekhandel en zie op de kunstafdeling het net verschenen boek liggen *A man and his art, his personal vision*. Het is een boek met schilderijen van Frank Sinatra! Ik weet niet wat ik zie! Kunstwerken in allerlei stijlen, beetje Mondriaan, beetje Klee, vleugje Gauguin, puntje pop-art. Niet slecht, alleen de ziel en de pijn die hij in zijn stem kon leggen, ontbreken. Misschien vond hij daarom de dasspeld van Willibrord zo mooi! Hij herkende het onvermogen van de kunstenaar in de speld van Willibrord.

In het boek staat een interview, gemaakt door dochter Tina, waarin Frank het heeft over "sometimes, when I can't take what I feel in my heart down from my hand onto the canvas..." Ze passen bij elkaar, Frank en Willibrord. Naar huis fietsend denk ik aan Ava Gardner op wie ik altijd een beetje verliefd ben geweest en zing 'There will never be another you.'

Hij kon het wel met zijn stem, maar zijn schilderijen....ik weet het niet. In ieder geval heeft hij een echte Frequin dasspeld !

(Eerder verschenen
in *Het Parool* van
8-2-1992)

Mysteries rond MAE BUSCH

Het voordeel van filmdiva's uit lang vervlogen tijden, toen de film nog zweeg, is dat er veel tijd is om na te gaan wie ze waren en hoe ze hebben geleefd.

De nieuwsgierigheid naar de waarheid achter de sprookjes die verspreid werden door de filmsudio's in die dagen is begrijpelijk. De sterren van honderd jaar geleden zijn immers nog steeds onder ons via perfect gerestaureerde beelden die voor een paar euro digitaal, maar levensecht in je thuisbioscoop verschijnen.

Neem nu 'the ever popular Mae Busch', zoals Mae onveranderlijk werd genoemd door Jackie Gleason in zijn televisieshows. Gleason refereerde aan Mae's optreden naast Laurel en Hardy in de comedies van Hal Roach Studio's. Maar ze werd twintig jaar eerder al populair als actrice, toen ze in de Keystone-kluchten verscheen en naast de excentrieke Erich van Stroheim stond in enkele van diens beruchte society-drama's. Was het waar wat de studio over deze veelzijdige actrice vertelde en wat zij over zichzelf beweerde?

Volgens de Hollywood-publiciteit was Mae in Australië geboren op 20 januari 1897 als dochter van een

door
Bram Reijnhoudt
en Leo Brooks

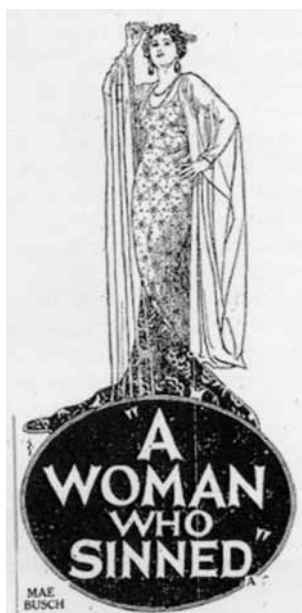
vooraanstaande operazangeres en de dirigent van het Melbourne Symphony Orchestra. Jarelang waren er problemen met deze moeilijk na te trekken gegevens; nergens was bijvoorbeeld een geboortebewijs van Mae te vinden. Maar laat in 1993 werd het toch gelocaliseerd, door amateurfilmhistoricus Steve Rattle. Nog later kwam ook de trouwakte van de ouders boven water.

Het bleek dat Annie May Busch (zoals ze was gedoopt) zes jaar van haar leeftijd had afgetrokken. Haar ouders waren geen steunpilaren van de maatschappij, maar matig succesvolle vatiétéartisten.

Een andere filmarcheoloog die onderzoek heeft gedaan naar Mae's loopbaan is Leo

Brooks, die zijn bevindingen heeft neergelegd in het boek *The Laurel & Hardy Stock Company*. Hij prikte nog meer ballonnetjes door. In een groot deel van dit verhaal laten we voornamelijk Brooks aan het woord.

Volgens wat Mae vertelde, verhuisde het gezin in 1900 naar Tahiti toen ze drie jaar oud was. Ze zouden daar hebben gewoond bij een rijke tante. Maar we weten nu dat ze negen was toen ze uit

Australië vertrok. Opnieuw volgens Mae emigreerde het gezin in 1905 naar de Verenigde Staten. Haar ouders gingen op tournee langs de vaudevilletheaters en Mae werd in een klooster geplaatst, het St. Elizabeth in Madison, New Jersey. Onderzoek in het archief van dit klooster wijst uit dat een Annie May Busch daar in het begin van 1900 werd ingeschreven. Daaruit volgt dat het gezin rechtstreeks van Australië naar Amerika is gereisd en dat haar jeugd in Tahiti een sprookje is.

Volgens Mae was zij op haar vijftiende al tot een heel mooie vrouw gerijpt. Ze was één-meter-acht-en-zestig—behoorlijk lang voor een vrouw in die tijd—met kastanjebruin haar en grijze ogen. Mae beweerde dat ze als vijftienjarige wegliep uit het klooster en aangenomen werd bij de Flying 'A' Film Company in New York. Ze zou hebben gelogen over haar leeftijd.

We weten nu dat dat niet klopt, want in juni 1912 was ze een-en-twintig geworden. Uit de boeken van het St. Elizabeth Convent blijkt dat ze daar onderwijs had genoten van 1900 tot haar eindexamen in 1905. Een plaatselijke historicus zegt dat de meeste meisjes het klooster verlieten op vijftienjarige leeftijd als ze de schoolopleiding hadden afgerond. Sommigen bleven als novice om opgeleid te worden tot non. Als een novice een-en-twintig was, had ze de optie om de gelofte af te leggen of het klooster te verlaten. Uit de boeken van het klooster is opgemaakt dat dit laatste het geval was met May.

Na het klooster ging May, die vanaf dat moment haar naam schreef als Mae, bij familie in New York wonen. We weten dat ze werk vond als model en actrice bij het toneel en de film. In New York City werden in die tijd veel films gemaakt en er was werk genoeg voor haar.

Een gevaarlijke duik

Volgens Leo Brooks en sommige andere bronnen debuteerde Mae al in 1912 in een film van Mack Sennett, *The Agitator* (ook bekend als *The Cowboy Socialist*), gevolgd, in datzelfde jaar, door een klein rolletje in *The Water Nymph*, met in de hoofdrol de toen al zeer beroemde Mabel Normand. Mae zou gevraagd zijn een hoge duik te maken. Bij de uitvoering van die stunt werd ze zo zwaar gewond dat ze langer dan een jaar niet kon werken. Toen Mae zich aanmeldde voor de rol had ze beweerd dat ze op Tahiti had gewoond en kon duiken en zwemmen als een inboorling. De studio zou haar nooit toestemming hebben gegeven voor de duik als men op de hoogte was geweest van haar gebrek aan ervaring.

Tot zover Leo Brooks. Het verhaal is mooi,

Mae, zes jaar oud

Keystone-sterren: Charles Chaplin, Mabel Normand en Roscoe 'Fatty' Arbuckle

maar wordt door diverse bronnen tegengesproken. *The Water Nymph* is een vermiste film die door Sennett gedraaid is in de herfst van 1912. In dat en het volgende jaar was Mae verbonden aan een vaudevillegezelschap en het lijkt onwaarschijnlijk dat ze een tripje naar Californië heeft gemaakt om in deze en nog een tweede film te spelen. Ook Mae's veronderstelde optreden in *The Agitator* wordt in twijfel getrokken.

In 1914 brak ze als actrice op het toneel door toen ze in de musical *Over The River* de hoofdrol overnam van Lillian Lorraine, die plotseling de show verliet. Het was de succesvolle vervanging van de beroemde Miss Lorraine die Mae tot een ster maakte en haar een contract met Keystone bezorgde. Mae's verwonding en herstel over een tijdsduur van achttien maanden, zoals ons werd verteld, moet dan pas aan het einde van dit bijna tweejarige contract worden geplaatst. In een publicatie van Goldwyn Pictures, de studio waar Mae in 1920 terecht kwam, wordt zij geciteerd: *At the end of two years, I met with an accident in making a dive from a forty-foot pier and was forced to*

retire for more than eighteen months. While I was recuperating I made up my mind that I would never appear in comedies again.

Daar zijn we weer terug bij de gevaarlijke duik van de pier en nog wel van een hoogte van twaalf meter! Maar deze versie is niet uit 1912, zoals bij Brooks, maar uit 1919/20. En daar tussenin, in september 1915, speelde zich een drama af dat Hollywood en de wereld ver daarbuiten schokte: Mabel Normand werd in een ziekenhuis opgenomen met een ernstige hoofdwond. Ze bleef dagen buiten westen. Er was een vreselijk ongeluk gebeurd en Mae Busch was erbij!

Het incident met de vaas

Mack Sennett en zijn ster-actrice Mabel Normand waren al jarenlang 'verloofd'. De werkers in de studio gokten met als inzet de datum waarop ze eindelijk zouden trouwen. Maar Sennett kwam er nooit toe om een datum vast te stellen.

Op die fatale dag in september zou Mabel Normand hysterisch zijn geworden toen ze 'haar' Mack op heterdaad betrapte met Mae,

Mae Busch ten tijde van het incident met de vaas.

die nota bene haar vriendin was. De meest sensationele lezing van het incident komt uit de mond van Mabels andere vriendin Minta Durfee, toen echtgenote van 'Fatty' Arbuckle en ooit eerste *leading lady* van Charles Chaplin. Volgens Minta zou *'this awful Mae Busch'* Mabel aan het hoofd hebben getroffen met een vaas, met genoemde ernstige verwonding tot gevolg. Minta Durfee:

...the vase that was over the fireplace, suddenly went flying through the room, down the corridor, right to Mabel's forehead. It was a direct hit, but Mabel, before she fell to the floor, was able to see the person who threw it with such deadly accuracy: a lady in a flimsy black negligee: Mae Busch.

Leo Brooks beperkt zich in zijn boek tot deze versie, maar het zal de lezer intussen niet ver-

bazen dat er meerdere lezingen zijn van het incident met de vaas. Met name een verre neef van Mae Busch, David Noakes, heeft er een studie van gemaakt en zijn bevindingen gepubliceerd op het internet onder de titel *Beating around the Busch*. Hij maakt gewag van nog drie versies.

Ten eerste liet Keystone namens Mack Sennett weten dat Mabels ongeluk gebeurde in de studio tijdens een stunt met Fatty Arbuckle, die per ongeluk op haar hoofd zat (!). Mae Busch werd niet genoemd.

Mae zelf heeft nooit iets gezegd over een vaas, om de doodeenvoudige reden dat het verhaal pas in 1953 in de publiciteit kwam, toen Minta het vertelde tegen haar biograaf.

Een derde versie kwam van *Photoplay*-journaliste Adela Rogers St. Johns. Zij beweerde dat Mabel de verwondingen had opgelopen toen ze uit liefdesverdriet na de ontdekking van Sennetts 'overspel' van de pier in Santa Monica sprong. Opnieuw een pier, maar dit keer maakt Mabel een duik, niet Mae...

Volgens weer een andere lezing had Mabel niet Mae of enig andere actrice in bed met Mack aangetroffen, maar een acteur: een man. Sennett verborg zijn homoseksualiteit onder een quasi verhouding met Mabel, maar onder anderen Chaplin wist ervan of had sterke vermoedens, aldus diens biograaf Charles Foster. Deze citeert uit de mond van Chaplin een uitspraak van Chaplins tegenspeler in de Keystone-periode, Ford Sterling. "Hoe komt het," zei Sterling, "dat Macks vriendinnen nooit zwanger worden, zoals die van ons? Misschien is het rokkenjagen alleen maar show en houdt hij ons voor de gek."

Het incident met de vaas blijft een mysterie en mogelijk heeft het nooit plaatsgevonden.

Erich von Stroheim omringd door de beau monde van Monte Carlo in *Foolish Wives* (1922). Mae Busch uiterst rechts.

Mae's eerste come-back

Nu de aannames van Leo Brooks over Mae's vroege jaren in Californië op z'n minst in twijfel zijn getrokken, valt over de rest van zijn relaas niets aan te merken.

Over Mae's activiteiten tussen medio 1916, en medio 1919 is vrijwel niets bekend. In interviews sprak ze nooit over deze periode, het bleef bij enkele vage opmerkingen over werk op het toneel. Laat in 1919 was ze terug in Hollywood. Ze kreeg dat jaar een belangrijke rol in de Paramount-film *Grim Game* (met Houdini) en boekte in 1912 een overweldigend succes in Erich von Stroheims *The Dev-*

il's Passkey. Von Stroheim engageerde haar omdat hij haar vijf jaar eerder gezien had in de toneelmusical *Over The River*, waarin ze een kokette danseres speelde. *The Devil's Passkey* is helaas een vermiste film, maar volgens de Stroheim-biograaf Thomas Quinn Curtiss gaf Mae in deze film een amusante vertolking van een Spaanse cabaretdanseres, La Belle Odera. Haar acteren werd het 'het hoogwaterpeil' van de film genoemd, een omschrijving die geïnspireerd was door de scène waarin ze zich uitvoerig voorbereidt op een bad in een verzonken marmeren kuip.

Haar succes in deze film leverde Mae een rol op in Von Stroheims volgende, *Foolish Wives*,

In 1924 speelde Mae Busch in de Goldwyn-productie *Mame the Man* onder regie van Victor Sjöström een vrouw die bechuldigd wordt van moord op haar onwettige zoontje.

waarin ze een van haar meest bekende rollen speelde als Prinses Vera. Mae brengt een komische noot aan in een verder somber drama.

Goldwyn/M-G-M

Door haar droge, subtiele komische stijl kreeg ze erkenning bij haar vakgenoten en het duurde niet lang of ze kreeg een contract bij Goldwyn Pictures. Twee van haar best gemaakte en meest populaire films waren *The Christian* en *Souls For Sale* (allebei uit 1923).

Voortdurend klaagde Mae dat ze zoveel uitgeleend werd aan andere studio's. Ze kreeg de reputatie dat ze moeilijk was om mee te werken. In die dagen hadden de studio's onderling comfortabele afspraken: sterren werden onder exclusief contract gesteld en moesten werken waar en wanneer het de studio bleefde. Omdat ze voor een vast salaris werkten, werden ze dikwijls voor duur geld uitgeleend als er niets voor hen te doen was bij de thuisstudio.

Toen Goldwyn in 1924 werd opgenomen in de nieuwe maatschappij Metro-Goldwyn-Mayer werd Mae's contract aan M-G-M overgedragen. Ze speelde binnen een jaar in *The Unholy Three*, naast Lon Chaney. In 1926 kreeg ze een 'zenuwzinking', kort nadat ze haar contract met MGM had verbroken.

Ze stond op de drempel van het grote sterrendom en had haar kans verspeeld!

Een nieuwe kans zou ze nooit krijgen, ze werd verbannen naar de wereld van de bijrolspelers en de kleinere studio's. Geen van de 'majors' zou ooit deze praktijken toegeven, maar het had er alle schijn van dat ze op een zwarte lijst stond: voor Mae geen grote rollen meer bij de belangrijkste studio's.

Mae Busch is drie keer getrouwd geweest, maar zij bleef kinderloos. Tijdens haar Goldwynperiode schreef ze dit gedicht:

BARREN

Never to see your image in my arm
Nestling at my breast-
Tiny lips draining the milk of my life
Tiny hands clutching the tendrils of my heart-

Why does God create barren soil,
when He forever fertilizes it with His rain?
His sun, his softly warm wind?
Is life forever to go on wanting?
With naught for my arms
but the head of men,
Naught for my heart but their lash?

Mae Busch was een toegewijde actrice maar de bazen die aan de macht waren in Hollywood vonden dat ze niet het soort charisma had, dat schrijvers en regisseurs ertoe kon bewegen partijen op maat voor haar talent te creëren. Veel van de rollen die ze speelde voor ze bij Roach kwam, konden door een dozijn andere actrices net zo goed worden gespeeld.

Mae's tweede come-back

Toen Hal Roach haar een hoofdrol naast Laurel & Hardy aanbood in de All Star Comedy tweeakter *Love 'Em And Weep*, was ze niet in een positie om te weigeren. Het was algemeen bekend dat Roach actrices als Mae behandelde als mensen en niet als vee, zoals dat bij andere studio's gebeurde en dat maakte het voor haar nog gemakkelijker om een besluit te nemen. Aangezien de films van Roach door MGM werden gedistribueerd, moet er tussen de twee een of andere overeenkomst zijn geweest.

Op zwart zaad

In 1929 zat Mae Busch aan de grond. Ze tekende beroep aan tegen een deurwaardersexploot. Ze verklaarde tegenover de rechter dat ze 'duizenden en duizenden dollars had weggegooid' en beloofde beterschap.

Mae Busch: *"Before I came to Hollywood, I did not know what wealth and luxury were. Then I broke into pictures and met with almost immediate success. Before I realized what was happening more money than I had ever dreamed of started pouring in on me. I guess having so much money turned my head. I started spending it recklessly without a thought of the future. My chief ambition was to outdo everyone else in the picture business. And since there are many others with the same idea, it proved to be a difficult task. If one of my friends gave a party, I would give one a week or so later on an even more lavish scale. And if I saw another actress riding in a car, which cost more money than the one I had, I couldn't rest until I had bought an even more expensive one.*

I never stopped to think that some day the flow of gold would stop. That is Hollywood's greatest curse, it makes lavish spenders and poor thinkers. There were other things too, a pretentious home, servants and clothes. And they all cost money. I used to spend upwards of \$18,000 a year for clothes.'

De rechtbank vonniste in haar voordeel.

Hal Roach maakte er studiobeleid van om sterren op hun retour aan te trekken. Die hadden immers nog steeds een naam, beschikten over grote ervaring en ze waren goedkoop. Dit was vanzelfsprekend tweerichtingsverkeer, want het verschaftte werk waar de vroegere sterren gebruik van konden maken als er niets anders beschikbaar was. Hal Roach maakte een kunst

van de exploitatie van afgedankte en werkloze acteurs en actrices. Dit is geen verwijt aan Roach, het was voor alle partijen gezond zaken doen.

Mae's werk met Laurel en Hardy was het beste wat haar in de jaren dertig kon overkomen. Ze speelde in dertien van hun films en was perfect als de vinnige echtgenote of de vrouw aan lager wal. In *Them Thar Hills* en *Tit For Tat* zien we een goedwillende, zelfs aardige Mae als ze de vrouw van zuurpruim Charlie Hall speelt. In *Them Thar Hills* wordt ze op een sympathieke manier aangeschoten als ze illegaal gestookte alcohol uit een waterput in de bergen drinkt.

Haar werk bij Roach leidde ertoe, zo lijkt het, dat ze weer in een goed blaadje kwam in Hollywood. Af en toe kreeg ze bijrollen in films van andere studio's.

Ze was ongetwijfeld de meest veelzijdige actrice bij Hal Roach Studios. Soms werd er voluit gebruik gemaakt van haar dramatische mogelijkheden. Dat gebeurde bijvoorbeeld in *The Fixer-Uppers* waar ze een verwaarloosde echtgenote is en in *Oliver The Eighth* waarin ze een moordenaar speelt. Ook in *The Bohemian Girl* laat Mae zien wat ze kan, als een getrouwde vrouw die vreemd gaat.

Toen de geluidsfilm kwam, werd Mae een nog grotere kenau. Het was geen toeval dat ze gecast werd als Ollie's vrouw in hun eerste sprekende film *Unaccustomed As We Are*. Hal had te hoog ingezet op die film om met iemand anders in zee te gaan.

Dankzij haar zelfvertrouwen en toneelervaring had ze geen enkele moeite met de komst van het geluid. Veel actrices die beroemder waren dan Mae en die op hun top waren in de zwijgende periode konden deze horde niet nemen.

Boven: Mae (met mes) en Dorothy Christy in Sons of the Desert (1933)
Onder: Mae met Stan Laurel en Oliver Hardy in Them Thar Hills (1934)

...vinnige echtgenote...
...sympahiek aangeschoten...

... Stan Laurel gaf de voorkeur aan Anita Garvin...
Hier met Linda Loredo (links) in *Be Big* (1931).

Als Mae op het scherm is, dan merk je dat. Het lijkt of ze met hypnotische kracht de aandacht naar zich toetrekt. Dit 'scene-stealing' gebeurt ook in films waar Laurel en Hardy niet in spelen. In *Doctor X*, *Fly My Kite* en *Ziegfeld Girl* bijvoorbeeld lijkt het scherm plotseling op te lichten als ze in beeld verschijnt, al is het maar voor een paar seconden.

Roach heeft gezegd dat hij Mae Busch graag vaker had willen gebruiken, maar Stan voelde zich meer op zijn gemak bij Anita Garvin. Het feit dat Mae nogal eens wist te domineren in haar scènes met Laurel en Hardy, kan hier iets mee te maken hebben gehad.

Klein werk

The Bohemian Girl, uitgebracht in februari 1936, was Mae's laatste film voor Roach. De studio ging zich toeleggen op lange films en daarover waren constant problemen tussen Roach en Laurel. Velen zagen, met Mae Busch, de bui hangen en gingen uitkijken naar ander werk. Na haar vertrek bij Roach moest Mae zich tevreden stellen met klein werk in B-films of erger. Toen zelfs deze schnabbels opdroogden kon ze zich gelukkig prijzen als ze in een of twee films per jaar kon spelen. In 1938 probeerde de studio haar terug te brengen voor een rol in de Laurel & Hardy-film *Block-Heads*, die een letterlijke remake was van *Unaccustomed As We Are*. Mae zat vast aan een afspraak voor twee films bij Paramount en moest *Block-Heads* laten gaan.

Ze werd ernstig ziek in 1945. Ze had spierwit haar. De zes jaar die ze ooit van haar leeftijd had afgetrokken, hadden haar eindelijk ingehaald. In *The Blue Dahlia*, uitgebracht in 1946, is ze haast onherkenbaar als ze even op het scherm is.

Vaak wordt gezegd dat mensen die Mae Busch mochten gek op haar waren. De mensen die haar niet mochten, verafschuwden haar. Ze was onafhankelijk, uitdagend en, of je het leuk vond of niet, ze sprak recht voor z'n raap. Het beeld ontstaat van een zeer krachtig, kleurrijk persoon (als reactie misschien op haar jaren in het klooster), die niet bang was om de strijd aan te gaan met maatschappelijke conventies.

Mae is drie keer getrouwd geweest. Haar eerste man was acteur Francis McDonald die een zeer lange loopbaan bij de film had,

Stan zoent Mae en Ollie zoent Mae. *The Fixer-Uppers* (1935)

van, 1912 tot 1965, voornamelijk door boeven te spelen. Volgens één bron duurde het huwelijk van 1917 tot 1924. Ze trouwde vervolgens in 1927 met John E. Cassell en scheidde van hem in 1929. Haar derde echtgenoot tot haar dood was ingenieur Thomas C. Tate.

Doos

Mae overleed op 20 april 1946 in het Motion Picture and Television Country Home and Hospital.

Waarom is niet duidelijk, maar haar stofelijke resten lagen heel lang in het crematorium in een kartonnen doos. Uiteindelijk kon toch een officiële rustplaats worden gevonden, dankzij de inspanningen van de 'Sons of the Desert', een enthousiaste groep Laurel &

Hardy-liefhebbers. Een van de leden van de club stuitte op Mae's naam toen hij op zoek was naar de gegevens van een familielid. Hij ontdekte dat Mae's as bewaard werd in het Pines Crematorium en nooit was opgeëist. Omdat alleen een familielid de as in ontvangst kan nemen, betaalden de 'Sons' voor een urn, die nu een eigen plekje heeft in de Chapel of the Crematorium of the Pines in Los Angeles.

Als waardering voor Mae's talenten en prestaties is ze geëerd op de 'Walk of Fame' in Hollywood. Haar ster is te vinden op 7047 Hollywood Boulevard.

—Leo Brooks/Bram Reijnhoudt

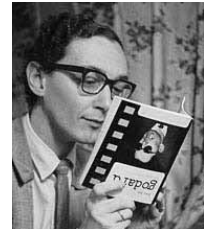

Dit artikel is een gecorrigeerde en aangevulde versie van het hoofdstuk over Mae Busch in 'The Laurel & Hardy Stock Company' door Leo M. Brooks, in 1979 uitgegeven door Blotto Press in Hilversum. Het boek is uitverkocht.

Mae Busch in 1964 als kamermeisje in *The Blue Dahlia*. Een piepklein rolletje, dat haar laatste werd. Zij overleed in datzelfde jaar. De film werd geregisseerd door George Marshall. Hij moet zich Mae herinnerd hebben: dertig jaar eerder was hij haar regisseur in de Laurel & Hardy-film *Their First Mistake*.

HET RECHT OP LUIHEID

PIM DE LA PARRA

Luiheid is de laatste van de zeven hoofdzonden. Er wordt ook gemakzucht mee bedoeld. Iemand die lui is houdt er niet van om zich in te spannen en is liever lui dan moe. Vroeger kreeg ik vaak van mijn hardwerkende vader te horen: “Jongen, als je zo lui blijft dan groei je op voor galg en rad.” Dat gaf me als **puber** wel veel te denken, maar mijn aangeboren voorkeur voor het gemak kon ik niet zomaar opgeven. Waarom je ergens voor inspannen als je het ook kunt krijgen zonder al die moeite? Mijn vader was een echte doener die van aanpakken wist. Bovendien had hij op de toenmalige normaalschool geleerd, hoe hij alles zelf kon doen. Hij was een goede timmerman, kon goed koken, hield van bomen, planten en bloemen, was dirigent van een zangkoor, kende de namen van alle sterren en planeten, had belangstelling voor sociologie, medicijnen en psychologie, kortom een veelzijdige man. Hoe zou ik hem ooit kunnen overtreffen?

Zo begon ik mijn aangeboren luiheid te cultiveren, want dan kon ik tenminste iets dat mijn vader niet kon: lui zijn. Bij boekhandel Varekamp zag ik op mijn vijftiende een roman van Max Dendermonde met de titel *De wereld gaat aan vlijt ten onder*. Ik kocht het als verjaardagscadeau voor

mijn vader. Nog zie ik zijn grijns toen hij de titel las. Hij begreep de boodschap, maar was vooral geraakt dat ik mijn zakgeld had opgespaard om dit boek voor hem te kopen. Het is een science fiction-roman die zich in Amerika afspeelt tijdens de Koreaanse oorlog. De sympathieke hoofdpersoon zoekt naar baantjes die weinig inspanning vragen. Hij is tevreden met wat hij is, niet om wat hij doet. Het ‘moeten’ heeft hij afgezworen en hij kan de hele dag op zijn rug in een boot liggen en niets doen. Hij ontdekt een geheim: een zwaarbewaakt onderzoekscentrum waar men hard werkt aan de ontwikkeling van middelen die de mens in staat moet stellen nog harder te werken. Men wil geen tijd meer verliezen. Omdat hij de kunst verstaat om niets te doen, wil men hem als proefkonijn gebruiken. Er wordt door hem ook een ‘Bond van Luiheid’ opgericht, gebaseerd op het boek *Prediker* uit het Oude Testament: “Ik zag ook dat de mens alleen maar zwoegt en tobt en succes wil behalen, omdat hij jaloers is op een ander. Ook dat is zinloos, het najagen van wind.” Jaren later ontdekte ik een ander boek, getiteld *Het recht op luiheid*, van de Fransman Paul Lafargue (1842-1911), die getrouwd was met Laura Marx, een van de dochters van de Duitse economische filosoof Karl Marx. Lafargue werd politiek

geschoold door zijn schoonvader en richtte de eerste Marxistische partij op in Frankrijk. Te oordelen naar zijn tomeloze werklust en ambitie was hij een echte workaholic, zodat het me verbaasde dat hij een boek kon schrijven met zo'n titel. Door onderzoek kwam ik erachter dat hij dit pamflettistische boekje schreef ter weerlegging van het 'recht op arbeid', zoals dat was opgeëist in de revolutie van 1848. Lafargue hekelt de kapitalistische opvattingen over arbeid in loondienst. Ook bekritiseert hij de grote werkzucht van de toenmalige arbeidersbeweging, waardoor de

arbeiders en hun gezinnen volgens hem niet gelukkiger zouden worden. Hij bepleit geen grondrecht op luiheid, maar de afschaffing van kapitalistische arbeidsmethoden en arbeid in loondienst.

Tenslotte besloot ik om zelf een boek te schrijven over de deugd van luiheid, onder de sprekende titel *De kunst van het nietsdoen*. Er waren al drie hoofdstukken op papier toen ik in een Amsterdamse boekhandel een schok van jewelste kreeg: daar lag mijn titel! Theo Fischer was de naam van de schrijver. Ik kocht het boek meteen en las het diezelfde dag nog uit. Hoewel het moeilijk voor me was, moest ik aan mezelf toegeven dat ik gewoon te lui **ben** geweest om deze titel eerder te bedenken. Het boek van Theo Fischer werd terecht een wereldwijde bestseller.

DE SPOORBIO

TIJDENS de bezetting, op 6 november 1942, werd met permissie van het Departement voor Volksvoorlichting en Kunsten en het Filmgilde van de Nederlands(ch)e Kultuurkamer en pro-forma van de hoofdcommissaris van politie Utrecht, de aan de buitenkant blauw-geel geschilderde Spoorbio geopend. De mini-bioscoop stond op het kopspoor van het eerste perron zuidzijde van het Centraal Station te Utrecht.

Het door architectenbureau Stuivinga en Van Vreeswijk tot een bioscoop met vierenzestig klapstoelen omgebouwd spoorrijtuig 'met verhoogde kap' konden bezoekers, net als bij de Cineacs, op elk gewenst moment betreden of verlaten. Toegangsprijs: een dubbeltje. Van 's ochtends negen tot 's avonds tien uur draaide er doorlopend een smalfilmprogramma van een halfuur tot drie kwartier dat bestond uit cultuur- en tekenfilms (*Fritz und Fratz*) van Degeto, de 16mm-afdeling van UFA/To-Bis. Dat repertoire werd van tijd tot tijd verplicht aangevuld met korte films van de NSB Film-

door
Thomas Leeflang

dienst en losse onderwerpen uit het journaal *De Filmspiegel der Beweging*.

Het nog wel eens vergeten curiosum Spoorbio zou, als het aan de zes-en-dertigjarige directeur Willem Th.F. Korsmit uit Den Dolder had gelegen, naar Brits voorbeeld de eerste van een reeks spoorwegbioscopen zijn geworden. Van die plannen is niets terecht gekomen. Na een herstart in 1946 was de Utrechtse Spoorbio tot eind 1964 de enige alternatieve Nederlandse stationswachtkamer waar naar filmnieuws gekeken kon worden.

Als nouveauté maakte de oorspronkelijke Spoorbio eind 1942 indruk. Kranten en weekbladen beschreven 'het nieuwste snufje op filmgebied' en in het bioscoopjournaal zat half-december 1942 een reportage over 'de nieuwe attractie te Utrecht'. De spoorwegbio-

scoop met een altijd 'elke leeftijd'-programma en een lage entreeprijs was heel populair en trok veel publiek. Een slogan luidde: 'Alle mensen in het land, iedereen wordt spoorwegbioklant!'

Toch heeft het de Spoorbio in oorlogstijd commercieel gezien niet

meegezeten. Na anderhalf jaar rijen voor de kassa, liepen de inkomsten in de loop van 1944 terug. Het vrije treinverkeer stagneerde meer en meer, het (burger-)personenvervoer volgens dienstregeling lag bijna geheel stil, voor de Spoorbio was geen publiek meer. Korsmit had een tijdrovende bureaucratische procedure achter de rug om van de bezetter en de Nederlandse Spoorwegen—in die volgorde—een vergunning te krijgen voor de Spoorbio. Zijn concept dateerde al van voor de oorlog. Nu moest hij, terwijl de slechte economische situatie toch overduidelijk leek, weer toestemming zien te krijgen ermee op te houden.

Op 12 juni 1944 liet de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied via een ‘Beschikking inzake de sluiting van Filmtheaters’ alle betrokkenen nog maar eens weten dat het niet geoorloofd was bioscopen op eigen initiatief te sluiten. Dat gold ook voor ‘Bahnhofskino Utrecht’.

De Spoorbio-uitbater had volgens het blad *Spoor- en Tramwegen* van 21 november 1942 ‘een belangengemeenschap met de NS aangaan’. Waardoor de NS zich, achteraf gezien, via de Spoorbio schuldig gemaakt zou kunnen hebben aan het meewerken aan de verspreiding—weliswaar op kleine schaal—van nazi-propaganda. Een jaar na de bevrijding was de (nieuwe) Spoorbio, nu met in de cabine een professionele 35mm-projector van Philips en vierentachtig ‘geriefelijke fauteuils’, terug in Utrecht. Om er, zoals gezegd, nog achttien jaar als miniatuur-Cineac te blijven. Waarna weduwe Lena Korsmit-Halberstadt (haar echtgenoot overleed in augustus 1963) en medevennoot Anton van Royen van het bioscoopconcern Rema/Holland Film de exploitatie op 30 december 1964 wegens gebrek aan belangstelling beëindigden.

Er zijn allerlei redenen genoemd voor het almaar stijgende bioscoopbezoek tijdens de

In 1955 maakte de Spoorbio een uitstapje naar de ‘E55’, voluit de Nationale Energie Manifestatie 1955, in Rotterdam

oorlogsjaren. Ook het smalle ‘zaaltje’ van de Spoorbio zat continu vol. Ook daar werd, hoewel minder frequent dan in gewone bioscopen, een vals beeld opgedrongen van een in voorbereiding zijnde volmaakte nationaal-socialistische staat.

Eind jaren zestig van de vorige eeuw kocht de Haarlemse ondernemer Ab Oorthuys voor ‘de oudijzerprijs’ van een paar honderd gulden de op ‘dood spoor’ staande Spoorbio van de NS. Het vehikel zou op korte termijn worden gesloopt. Oorthuys verkocht ‘het stoelenplan’ in losse onderdelen en de 35mm-projector van het merk Philips, type FP4, kwam terecht in de thuisbiocoop van een onbekend gebleven particulier. Het zou best kunnen dat het apparaat nog steeds in prima staat verkeert, want de kwaliteit van Philips-projectoren ‘uit de FP-serie’ zijn onverwoestbaar.

Dat kan helaas niet worden gezegd van de Spoorbio. Dat fenomeen had een plaats in het Spoorwegmuseum in Utrecht dubbel en dwars verdiend.

—Thomas Leeftang

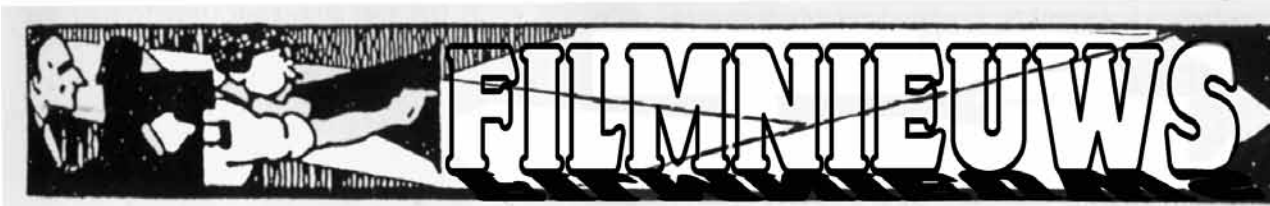

Affiche van Koen van Os

!Beelden uit het bioscoopjournaal van december 1942, toen de Spoorbio nog maar net op zijn vaste plaats op het C.S. van Utrecht was geïnstalleerd. *Boven van links naar rechts*: de ingang, de kaartjesautomaat, automaat close-up.

Onder: operateurs droegen in die dagen nog een stofjas, het geluidssysteem voor in de pauze en tenslotte: het publiek!

REMAKES, MAAR DAN MET ACTRICES

'Ocean's 8'
Sandra Bullock met
sidekicks: van boven naar
beneden Cate Blanchett,
Helena Bonham Carter en
Elizabeth Banks

Ghostbusters zou eerst een remake worden met verbeterde digitale spoken en met misschien wel de originele cast (**Bill Murray, Dan Ayckroyd, Ernie Hudson en Harold Ramis**), maar Ramos stierf en dat idee ging niet meer op. Dus moest een nieuw viertal spokenjagers worden gezocht en iemand kwam op het leuke idee om vier grappige actrices in de hoofdrollen neer te zetten. De echte fans schreeuwden moord en brand, maar nu de film uitkomt, moet blijken of het een succes wordt.

Ivan Reitman is niet meer de regisseur, maar **Paul Feig** die zoveel succes had met *Bridesmaids* en die twee dames uit deze film castte: **Melissa McCarthy** en **Kristen Wiig**, met als toevoeging **Kate McKinnon** en **Leslie Jones**.

Dat heeft sommige mensen in Hollywood op het idee gebracht dat ook andere films opnieuw kunnen worden gemaakt en zo gaat

Sandra Bullock een remake maken van *Ocean's Eleven*, waarin zij de **George Clooney**-rol vervult en in ieder geval **Cate Blanchett, Elizabeth Banks** en **Helena Bonham Carter** als sidekicks heeft. Die film gaat *Ocean's Eight* heten.

Hier zijn wat suggesties voor andere films die opnieuw gemaakt kunnen worden, maar dan met actrices:

- *The Magnificent 7*. Dat heet dan *The Magnificent 7 Women*.
- De Frank Sinatra/Dean Martin film *Robin & the 7 Hoods*, dat kan de titel *Maid Marian & the 7 Hoods* krijgen.
- *Good Fellas*, de Scorsese gangsterfilm zou *Good Gangster Molls* kunnen heten.
- *The Good, The Bad and the Ugly* hoeft geen titelverandering te ondergaan. Evenmin *The Usual Suspects*, *Mad Max* en *Jaws*.

Gone with the Wind als Melanie (1939)

Happy 100th Birthday Olivia de Havilland.

Geboren op 1 juli 1916 in Tokio

EEN OUD TEAM

Boven: Robert Redford en Jane Fonda in 1968 voor *Barefoot in the Park*.

Links: Robert Redford en Jane Fonda recent.

Our Souls at Night is een boek van **Kent Haruf** over een weduwnaar en een weduwe van in de zeventig die in hun 'twilight years' in een klein stadje iets 'moois' met elkaar beginnen. **Jane Fonda** wil graag in die film spelen die door Netflix zal worden geproduceerd, en ze heeft bedacht dat ze haar tegenspeler **Robert Redford** van bijna vijftig jaar geleden uit *Barefoot in the Park* graag als co-ster wil hebben. Ze was toen heel verliefd op hem, maar ze weet ook dat Redford niet verzot is op romantische scènes. Die zie je ook bijna nooit in zijn films. Veel liever gaat hij alleen in een zeilboot de oceaan op (*All Is Lost*) of hij gaat wandelen in de ruige bossen (*A Walk in the Woods*) met buddy **Nick Nolte**.

Een andere samenwerking met Fonda was *The Electric Horseman* uit 1979, waarin hij een moderne cowboy speelde die de natuur

opzocht en achtervolgd werd door Jane Fonda als lastige journaliste.

Als je Redfords filmloopbaan naloopt zie je een mislukt samengaan met **Mia Farrow** in *The Great Gatsby*, een 'one night stand' met **Faye Dunaway** in *Three Days of the Condor*, een mislukt huwelijk met **Barbra Streisand** in *The Way We Were* en een niet al te best huwelijk met Jane Fonda (ze bedriegt hem met **James Fox**) in *The Chase* (1966).

Een heleboel van zijn films kennen helemaal geen love-interest. En het beste kon hij met Paul Newman opschieten in *Butch Cassidy and the Sundance Kid* en *The Sting*.

Maar goed, in *Our Souls at Night* wordt alleen verwacht dat hij naast Fonda in bed ligt en geen seks heeft. Ze praten. Als hij dat wil...

Als die film volgend jaar uitkomt dan zijn ze allebei tachtig.

EMILY BLUNT ALS MARY POPPINS

Emily Blunt een leuke actrice die opviel in *The Devil Wears Prada* als de slaafse assistente van bitch **Meryl Streep**. Daarna overtuigde ze iedereen van haar talent met de hoofd rol in *The Young Victoria*. Vervolgens was ze in allerlei films te zien, van komedies tot actiefilms, zonder dat haar talent echt tot z'n recht kwam en er waren geen hits bij.

Maar nu gaat dat veranderen, want ze is door **Disney** uitgekozen als reïncarnatie van **Julie Andrews** in *Mary Poppins Returns*,

waarin de kinderen Jane en Michael Banks uit de film van 1964 groot zijn en opnieuw bezoek krijgen van hun nanny Mary Poppins. Zij moet een persoonlijk verlies oplossen en weer—met haar vriend Jack—vreugde in het gezin terugbrengen. Toen de film in 1963 gemaakt moest worden, kwam **Disney** persoonlijk Julie Andrews vragen voor de hoofdrol, maar ze moest het afzeggen omdat ze in verwachting was. Disney wilde haar zó graag dat de productie werd uitgesteld.

De geschiedenis herhaalt zich, want toen Emily gevraagd werd was ze ook in verwachting, dus werd de film nu ook uitgesteld.

Links: Julie Andrews als Mary Poppins.

Rechts: Emily Blunt

MANDRAKE THE MAGICIAN

Sacha Baron Cohen heeft met zijn laatste film *Grimshy*, waarin hij de broer van geheimagent Mark Strong speelde, niet veel succes gehad, maar hij kijkt verder. Hij wil nu de stripfiguur 'Mandrake, the Magician' vertolken, in 1934 bedacht door de striptekenaar van 'The Phantom', **Lee Falk**. Mandrake hypnotiseert mensen en lost misdaden op. Hij verslaat allerlei soorten misdadigers en mysterieuze creaturen. In 1939 was er al een Columbia-serial van 12 afleveringen met **Warren Hull** als Mandrake. In 1954 werd er ook nog een pilot voor een tv-serie gemaakt, maar de serie kwam er nooit. Zelfs **Federico Fellini**, die bevriend was met Lee Falk, was in de jaren zestig geïnteresseerd in een Mandrake film, maar ook dat ging nooit door.

Warren Hull als Mandrake.

Rechts: het eerste Mandrake-boekje verscheen al in 1934.

Brendan Fraser en Rachel Weisz vechten met een mummie in *TheMummy*.

Javier Bardem

HOLLYWOOD HORROR

Er is een groot gebrek aan nieuwe ideeën in Hollywood, ofwel originele scripts liggen niet goed bij producers die op safe spelen. Dus struikel je over de remakes, prequels en sequels van bekende films.

Universal Pictures is altijd de studio van de horrorfilms geweest. In de jaren dertig de *Frankenstein* en *Dracula*-films met **Boris Karloff** en **Bela Lugosi**. In de jaren vijftig/zestig—in samenwerking met Hammer Films—de griezelfilms met **Christopher Lee** en **Peter Cushing**.

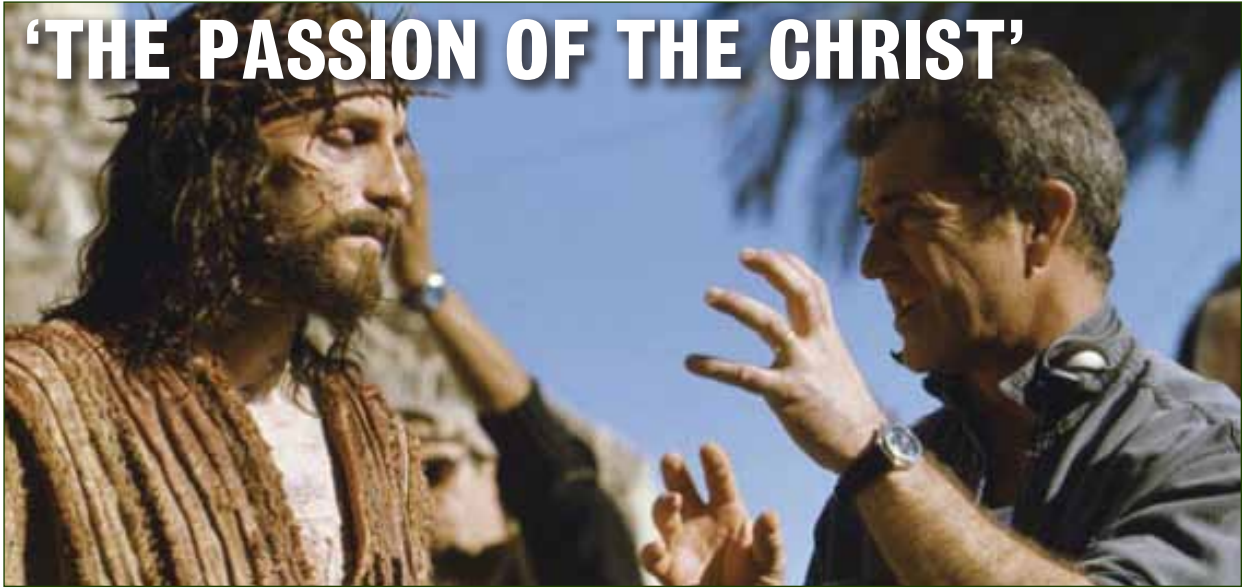
Op een gegeven moment werd het zelfs chique om beroemde acteurs in die films neer te zetten. **Jack Nicholson** speelde de *Wolfman*; en ook **Benicio del Toro** en **Brendan Fraser** vochten met veel succes tegen de *Mummy*. Nu zijn het echt topacteurs—**Tom Cruise** en **Russell Crowe**—die tegen een vrouwelijke mummie vechten in *The Mummy*. Ze heet **Sofia Boutella** en komt uit Algerije. **Russell Crowe** speelt Dr. Jekyll, een rol die **Javier Bardem** heeft geweigerd. Waarschijnlijk omdat hij geen trek had om in een film te zitten met de vorige geliefde (Cruise) van zijn vrouw Penelope Cruz. Maar Bardem is niet uit zicht want hij gaat het monster van Frankenstein spelen in een nieuwe versie van het oude verhaal.

En dan is er ook nog **Johnny Depp** die *The Invisible Man* gaat spelen. Die zie je dus meestal niet in de film, nogal een verspilling van zo'n dure acteur. Wat vroeger *low budget*-films waren zijn nu peperdure *blockbusters* met topsterren. Het is te hopen dat ze hun geld waard zijn.

Sofia Boutella

'THE PASSION OF THE CHRIST'

WORDT VERVOLGD

God sta ons bij. **Mel Gibson** heeft plannen om een vervolg te maken op *The Passion of the Christ* uit 2004, waarmee hij 300-miljoen dollars verdiende (de kosten waren 30-miljoen). Het vervolg zal gaan over de wederopstanding van Christus. **Randall Wallace** (*We were soldiers*, *Braveheart*, *Pearl Harbour* en *Heaven is real*) heeft een script geschreven en Gibson denkt dat er vraag genoeg is uit de kerkelijke gemeenschap voor een tweede film. *The Passion of the Christ* werd destijds afgekraakt wegens perverse scènes van de kruisiging. Gibson is als acteur uitgerangeerd, dus hij zoekt het nu in de regie van films.

Hij is zo katholiek dat hij op het terrein van zijn villa een eigen kerk heeft laten bouwen met een stand-by priester. Wallace is opgeleid voor priester, maar ging scenario's schrijven en regisseert ook af en toe. Het lijdend voorwerp van de film—**Jim Cavaziel** als Jezus—zag zijn carrière in het toilet verdwijnen vanwege zijn associatie met Mel Gibson. Het is niet duidelijk of hij terugkeert in het vervolg. Mel Gibson heeft geld genoeg om de film weer zelf te financieren.

SPIELBERG EN ALIENS

Steven Spielberg heeft zich ontfermd over een scenario van Peter Bridges, *The Fall*, dat over een *alien*-invasie gaat. Bekend terrein voor de man die *Close Encounters of the Third Kind*, *ET* en *War of the Worlds* maakte. Het verhaal gaat over een gescheiden echtpaar (zoals de ouders van Spielberg), die tijdens een invasie van buitenaardse wezens van de binnenstad van Atlanta bij hun kinderen in een buitenwijk moeten komen. Het is nog niet duidelijk wie de film gaat regisseren.

YUMI SHIRAKAWA

*Shinagawa, Tokio
21-10-1936 - †6-6-2016

Yumi Shirakawa kwam op haar negentiende bij Toho films en kwam al gauw terecht in de SF-film *Rodan*. Regisseur Ishira Honda, expert in monsterfilms als *Godzilla*, *Mothra*, *Katango*, *Mosura*, etc, maakte de jongedame de heldin van zijn films. Ze zat ook in andere horror/sf films (o.a. *The Mysterians*, *The H-Man*, *The telegraphed man*, *Aisaki*, etc). Los van deze films kreeg ze de kans om voor de beroemde Yasujiro Ozu te werken in *Early Summer*. Ze trouwde met acteur Hideaki Nitani en bleef ook na de hausse van de sf/horrorfilms aan de slag tot en met de tv serie *Burakku Purejidentu* in 2014. Ze was altijd een populaire actrice.

THERESA SALDANA

*(Brooklyn, 20-8-1954
†6-6-2016, Los Angeles

Was van Italiaanse en Puertoricaanse afkomst. Studeerde bij Sanford Meisner. Ze

debuteerde op tv in *All my children* in 1970 en was daarna de Beatle-fan in *I wanna hold your hand* van Robert Zemeckis. In 1980 ontving ze veel waardering voor haar rol als de vrouw van Joe Pesci in *Raging Bull* van Martin Scorsese. Kort daarna werd ze door een religieuze fanaticus met een mes aangevallen. Ze werd geholpen door de leverancier van waterflessen die de man in bedwang hield en de politie belde. Toen bleek dat haar redder hoopte om 'deputy sheriff' te worden werd hij door de sheriff van L.A. meteen uitgenodigd om een examen en een trainingscursus te doen en hij werd aangenomen. In

1984 maakte ze de tv-film *Victims for Victims: The Theresa Saldana Story*. In 1987 zat ze in een aflevering van de tv-serie *Hunter*, waarin ze de rol van slachtoffer van een aanvaller speelde. Ze zette haar carrière voort met o.a. rollen in *MacGyver*, *Falcon Crest*, *Santa Barbara*, *Law and order* en een vaste rol in *The Commish*. Ze richtte de 'Victims for Victims'-organisatie op en lobbyde voor de anti-stakingswet van 1990. Doodsoorzaak onbekend.

ANN MORGAN GUILBERT

* Minneapolis, 16-10-1928

† 14-6-2016, Los Angeles

Ann Morgan Guilbert, links als oma in *The Nanny*

Ze zat op de Stanford's University of Speech and Drama en ontmoette daar haar eerste man, producer/schrijver George Eckstein. Ze kregen twee dochters, Hallie Todd, die actrice werd en schrijfster, en drama coach Nora Eckstein. Ann had een grote carrière op het toneel, *on* en *off* Broadway, maar ze speelde ook rolletjes op tv.

Het meeste succes als Millie in de *Dick van Dyke Show* (1961-1966). In 2004 kwam ze terug als Millie in *The Dick van Dyke Show revisited*. Heel veel succes had ze als de vergeetachtige grootmoeder van de Nanny (Fran Drescher) in *The Nanny*. In 2016 zat ze nog twee keer in de tv-serie *Life in Pieces*. Haar tweede huwelijk was met karakteracteur Guy Raymond

HARRY RABINOWITZ

* Johannesburg, Z.A. 26-3-1916

† 22-6-2016, Frankrijk

Brits componist en dirigent die in Londen zijn opleiding genoot aan de Guildhall School of Music and Drama. Hij was van 1953-1960 dirigent van het BBC Revue Orkest; van 1960 -1968 muzikaal leider van de BBC Light Entertainment, van 1968-1977 muzikaal leider van London Weekend Television. Hij dirigeerde in 1983 en 1984 in de Hollywood Bowl, van 1985-1992 het Boston Pops Orchestra, de London Symphony Orchestra en de Royal Philharmonic Orchestra. Hij was tevens dirigent van het Orchestra of St.Luke's bij Ismail Merchant en James Ivory's feest in Carnegie Hall in 1996.

Rabinowitz orkestreerde films als:

IN MEMORIAM

Puppet on a chain. Inside Out. The Greek Tycoon. Chariots of Fire. Time Bandits. The Missionary, Heat and dust, The Bostonions, Robocop, The English Patient, Howards End en Cold Mountain. Hij componeerde muziek voor de tv-series *The Agatha Christie Hour, Reilly Ace of Spies, A life of Bliss* en de tv-films *The sign of four, In a glass darkly, The Marquise.*

Hij werd 100 jaar en tot zijn dood speelde hij elke dag de piano

BILLY RICHMOND

* Kentucky, 19-12-1921

† 4-6-2016, Calabass, CA.

Komisch schrijver en producer van veel tv shows, o.a. *The Carol Burnett Show, Three's Company, Welcome Back Kotter, Charlie & Co, Blossom.* Maar hij was ook twintig jaar de co-schrijver van de Jerry Lewis-films en tv show. Te beginnen in 1961 met *The Ladies Man*, gevolgd door *The Errand Boy, The*

The Bellboy met Jerry Lewis en scenarioschrijver Bill Richmond als Stan Laurel

Nutty Professor, The Patsy, The Family Jewels, The Big Mouth, eindigend met *Cracking Up* in 1983. Hij speelde ook af en toe rolletjes en in *The Bellboy* kon je hem zien als Stan Laurel, de komiek waardoor Jerry Lewis was geïnspireerd. Die gelijkenis met Laurel was waarschijnlijk een belangrijke element voor de langdurige samenwerking.

In feite was Bill Richmond de vervanger van Mel Brooks met wie Lewis bij *The Ladies Man* een 'clash of temperament' had

ANTON YELCHIN

* St.Petersburg, Rusland, 1 1-3-1989

† 19-6-2016, L.A.

Een dodelijk auto-ongeluk maakte een eind aan de veelbelovende carrière van deze jonge acteur die met zijn ouders naar Amerika was gekomen; de ouders waren schaatskampioenen. Anton Yelchin werd acteur en was in 2000 in een aflevering van *ER* te zien. Na wat tv werk en een paar films, o.a. *Along came a spider, 15 Minutes, A time for dancing, Fierce*

Anton Yelchin (links) speelde Chekov in de laatste drie *Star Trek*-films.

People, werd hij—op 18 jarige leeftijd—uitgekozen voor de rol van Chekov in de nieuwe *Star Trek*-serie. In 2009 maakte JJ Abrams *Star Trek: The future begins*, die een groot succes was. Yelchin werd er door bekend en stond genoteerd voor vervolgen. In 2013 volgde *Star Trek: Into Darkness*, ook weer een megasucces en binnenkort, als zo-

meruitbreng, *Star Trek Beyond*, waarvan de verwachtingen hoog zijn.

Hij werkte veel en na zijn dood zullen nog films met hem uitkomen als: *We Don't Belong Here*, *Rememory*, *Porto* en *Thoroughbred*.

Fans en co-stars van de *Star Trek*-films zijn in shock. Het ongeluk gebeurde door een mankement aan zijn auto.

PAUL COX

* Venlo, 16-4-1940

† 18-6-2016, Australië

Belangrijk Australisch filmregisseur; zoon van de Nederlandse documentaire filmer Wim Cox. Hij verhuisde in 1965 naar Australië en was toen fotograaf. Vanaf 1976 begon hij films te maken die een heel persoonlijk

signatuur kregen en vaak met zijn eigen leven te maken hadden. Twee van zijn bekendste films zijn *Lonely Hearts* (1982) en *Man of Flowers* (1983). Zijn filmmessy *The Remarkable Mr.K* uit 2005 is een portret van zijn zieke vriend Norman Kaye die in zijn films optrad. In 2009 kreeg Cox een levertransplantatie en de documentaire *On borrowed time* van David Bradley ging daarover. Cox zelf schreef zijn memoires *Tales from the cancer ward*. Hij ontmoette in het ziekenhuis mede patiënte Rosie Igustie die zijn partner werd. Zijn laatste (autobiografische) film was in 2015 *Force of Destiny* over een beeldhouwer die een transplantatie moet ondergaan en verliefd wordt op een mede-patiënte.

GOTZ GEORGE

*Berlijn, 23-7-1938
† 19-6-2016, Hamburg

Zoon van actrice Bertha Drews en acteur Heinrich George, die voor de oorlog populair waren. Hij werd vernoemd naar zijn vaders favoriete karakter Gotz von Berlingen. Hij debuteerde in de film *Wenn der Weisse Flieder Wieder Blüht*, waarin ook Romy Schneider voor het eerst te zien was. Hij had het geluk in een paar kwaliteitsfilms van Wolfgang Staudte terecht te komen. In *Kirmes* uit 1960 is hij een gedeserteerde soldaat die aan het einde van de oorlog zelfmoord pleegt om een Frans meisje, haar ouders en jongere zuster te beschermen. Vijftien jaar duikt zijn lichaam op als er een kermis naar het dorp komt en er een kuil wordt gegraven. Het dorp wil liever vergeten wat er met die soldaat is gebeurd. Ook *Herrenpartie* is zo'n pijnlijke confrontatie met WO2 als een aantal oude heren vakantie houdt in Joegoslavië in een dorp waar bijna geen mannen meer zijn. Gotz George is de zoon van een van hen. Gotz George zou verder in zijn carrière in allerlei soorten films spelen, zoals *Winnetou in de Dodenvallei* en *The Blood of Fu Manchu*. In de jaren tachtig speelde hij Commissaris

Schimanski in *Tatort*-films voor de tv en dat maakte hem beroemd. Die rol bleef hij lang spelen. Uiteindelijk zou hij in het docudrama *George* de rol van zijn vader en zichzelf spelen. De collaboratie van Heinrich George met Nazi-Duitsland was een eeuwig drukkende last op de schouders van Gotz.

Gotz George kreeg veel prijzen en had een rijke toneelcarrière. Hij was van 1966-1976 getrouwd met actrice Loni von Friedl. Ze hadden een dochter Tanja. Daarna had hij een langdurige relatie met de journaliste Mrika Ullrich, met wie hij in 2014 trouwde.

BUD SPENCER

*Carlo Pedersoli, Napels, 31-10-1929
† 27-6-2016, Rome

In 1952 deed hij mee met het Olympisch zwemteam in Helsinki, Finland en in 1956 in Melbourne, Australië. Hij was ook waterpolospeler. Hij had een opleiding als advocaat, maar wilde liever acteren.

Hij had in 1951 een rolletje van Keizerlijke Garde in *Quo Vadis* die in Italië werd opgenomen. Hij zou onder zijn eigen naam lange

Bud Spencer (links) met Terence Hill in *They Call Me Trinity*

tijd kleine rollen spelen in Italiaanse films. Toen hij in films zoals westerns terecht kwam, die om een Amerikaanse naam vroegen, veranderde hij zijn naam in Bud (van Budweiser bier) Spencer (van Spencer Tracy, die hij bewonderde).

In 1972 kwam hij terecht in *Ace High* en *They call me Trinity*. Vooral die laatste film waarin hij met Terence Hill (Mario Girotti) een komisch duo vormde, was een mega hit en het begin van een lange samenwerking. De komische films van deze 'dikke en de dunne' waren grote successen en maakten de acteurs topsterren.

Bud Spencer had er nooit moeite mee dat hij de dommekracht moest spelen. Met echt acteren had het niet veel te maken, maar hij berustte erin dat hij door veel mensen zo gewaardeerd werd. Soms werkten ze met andere partners, maar het publiek liep alleen maar storm als het om Terence Hill-Bud Spencer ging. Bud Spencer had ook zijn eigen serie met Inspecteur Platvoet. In 2013 was hij nog een keer te zien in *Ninja the Mission Force*.

Terence Hill ging ook zijn eigen weg met

eerst de *Lucky Luke*-serie en daarna *Don Camillo*. Tegenwoordig op 77-jarige leeftijd speelt Terence Hill in de serie *Don Matteo* een slimme straatpriester.

NICOLE COURCEL

* Nicole Andrieux, St.Cloud, Fr, 31-10-1931

† 26-6-2016, Parijs

Nicole debuteerde in 1947 in de komedie *Antoine et Antoinette* van Jacques Becker en toen ze twee jaar later de hoofdrol kreeg in Becker's *Rendez-vous de Juillet* adopteerde ze de naam van de hoofdfiguur die ze speelde. Voordat de Nieuwe Vague arriveerde had ze een mooie carrière. Ze werkte o.a. met

Jean Cocteau, Marcel Carné en Serge Bourguignon. Daarna kwamen wat internationale films als *Ein Mann Geht Durch die Wand* (met Heinz Ruhmann), *Verspätung in Marienborn* (met Sean Flynn) en *Night of the Generals* van Anatole Litvak.

Daarna werd het moeilijk voor haar om nog goede filmrollen te krijgen en ze ging voor de tv werken.

MICHAEL CIMINO

* NYC, 3-2-1939

† 2-7-2016, Parijs

Hij studeerde architectuur en dramatische kunsten. Hij schreef in 1972 het scenario voor de sf-film *Silent Running* (met Bruce Dern in de hoofdrol). In 1974 schreef hij de tweede Dirty Harry-film *Magnum Force* en dat bracht hem in contact met Clint Eastwood. Hij had al reclamefilms en documentaires gefilmd en Clint Eastwood gaf hem de kans om zijn eigen script *Thunderbolt and Lightfoot* in 1974 te verfilmen. Uiteraard onder strenge supervisie van Eastwood.

Vier jaren later ondernam Cimino een enorm project, de Vietnamfilm *The Deer Hunter* met o.a. Robert De Niro, Meryl Streep en Christopher Walken. De film won overal veel prijzen en kreeg de Oscar voor beste film. Het was de eerste film die het Vietnam-conflict beschreef vanuit gewone Amerikaanse jongens die in de hel terecht komen.

Cimino was nu een gevierd regisseur die al

Cimino regisseert Robert De Niro voor *The Deer Hunter*.

het geld van de wereld kon krijgen voor een volgend project. Dat werd *Heaven's Gate* in 1980 die ver over het budget ging en een film opleverde over boeren die in opstand komen tegen landeigenaren. Een epos dat een ego-trip was, maar geen aansluiting vond bij pers en publiek. Zelfs niet toen de vier uur durende versie werd ingekort. De film ruïneerde United Artists en Cimino had moeite om nog een film van de grond te krijgen. Hij maakte toch nog vier films *Year of the Dragon*, *Desperate Hours*, *The Sicilian* en *The Sunchaser* in de jaren die volgden. Andere projecten die hij zou regisseren strandden.

EUAN LLOYD

* Rugby, GB, 23-12-1923

† 3-7-2016

Britse film producer die begon met het maken van reisdocumentaires. Daarna werd hij publiciteits manager en dankzij zijn vriendschap met Alan Ladd die hij leerde kennen

bij *The Red Baret* kwam hij bij Warwick Films terecht. Zijn eerste producerscredit was bij *The secret Ways*. Daarna volgden o.a. *The poppy is Also a Flower*; de Matt Helm-film *Murderers Row*, *Catlow*, *Shaklako* (met Brigitte Bardot en Sean Connery) en *A Man Called Noon*.

De grote successen kwamen in de jaren zeventig met tamelijk rechts georiënteerde actiefilms met gerote budgetten en grote sterren: *The Wild Geese* (met Richard Burton, Richard Harris en Roger Moore), *The Sea Wolves* (met Roger Moore, Gregory Peck en David Niven); *Who Dares Wins* (met Richard Widmark en Lewis Collins) en *Wild Geese 2* (met Scott Glenn en Laurence Olivier), die flopte. Daarmee eindigde zijn carrière als filmproducer

ABBAS KIAROSTAMI

* Teheran, 22-6-1940

† 4-7-201, Parijs

Iraans filmer die 44 films maakte en een van de belangrijkste Iraanse filmers werd. Hij was ook actief als dichter, fotograaf en korte films die op veel exposities werden vertoond. Hij werkte veel met amateurs als spelers en zonder een vastomlijnd script. Titels: *En het leven gaat door*, *Doorheen de*

olijfbomen en de in Cannes met de Gouden Palm bekroonde *De smaak van kersen*. In 1999 ontving hij de Zilveren leeuw op het film festival van Venetië met *De wind zal ons meenemen*. Veel van zijn films kenmerkten zich door de vermenging van fictie en werkelijkheid en hadden een documentaire sfeer en een poëtische langzame vertelstijl. Hij was

een belangrijk regisseur over wie Kurosawa zei: "Film begint met D.W.Griffith en eindigt met Abbas Kiarostami."

JACQUES ROUFFIO

* Marseille, 14-8-1928

† 8-7-2016, Parijs

Hij was lange tijd in de jaren vijftig/zestig assistent regisseur bij o.a. Eddie Constantine-films van Bernard Borderie en regisseurs als Gilles Grangier, Henri Verneuil en Jean-Pierre Mocky. Vanaf 1967 maakte hij zijn eigen films waarvan er een aantal naar Nederland kwamen. Zijn eerste film *L'Horizon* was zo'n

flop dat het negen jaar kostte om weer een film te maken. Bekende films zijn *7 Morts sur Ordonnance* met Gerard Depardieu en Michel Piccoli, *Violette et François* met Isabelle Adjani en Jacques Dutronc en *La passante de Sans Soucis* met Romy Schneider en

Michel Piccoli. Zijn films hadden een mate van engagement, maar het lukte hem niet om die kwaliteitsfilms te blijven maken en hij week uit naar de tv.

Zijn carrière eindigde in 1995.

VOLGENDE MAAND IN *FILM FUN 32*

MARY PICKFORD

de Lieweling van het Amerikaanse publiek